

DECIZIE

09 iunie 2016

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, –
Judecători –

Svetlana Filincova,
Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru,
Dumitru Mardari, Galina Stratulat

Examinînd recursul declarat de către Primăria și Consiliul or.Durlești,
în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai împotriva Consiliului și
Primăriei or.Durlești privind obligarea emiterii actului administrativ,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, prin care a
fost admis apelul declarat de Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru
Cotorobai,

a c o n s t a t a t :

La 30 octombrie 2014 Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai
au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului și Primăriei
or.Durlești, solicitînd obligarea adoptării deciziei privind eliberarea pe numele
succesorilor lui Ioana Cotorobai a titlului de autentificare a drepturilor deținătorilor
de teren cu suprafața de 3,06 ha, pe care defuncta l-a administrat în perioada
activității sale în colhoz, în perioada 1947-1970 și atribuirea în natură a
echivalentului cotei de teren.

În motivarea cererii au indicat că Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru
Cotorobai sunt copiii și succesorii lui Maxim Cotorobai și Ioana Cotorobai. Pînă în
anul 1947 părinții lor dețineau în proprietate teren cu suprafața de 3,06 ha, pe care
au fost impuși să-l transmită în colhoz. Ioana Cotorobai a activat în colhozul din
localitatea Durlești din 1947 pînă în 1970, iar terenul în cauză nu a fost restituit și
nici echivalentul în natură a cotei de teren. Aceste circumstanțe sunt confirmate
prin extrasele din arhivă, extrasul din cartea de gospodărie nr.1124 din 1947, copia
adeverinței pe numele Ioanei Cotorobai nr.27/14 din 05.08.2014 și scrisoarea MAI
nr.8/4c-23 din 26.02.2013.

Au mai indicat că, în conformitate cu art.12 din Codul Funciar, comisiile
funciare stabilesc cota de teren echivalent care se atribuie în proprietate privată
membrilor de colhozuri, salariaților din sovhozuri și din secțiile de producere ale

colegiilor agricole (zootehnice) sau din alte întreprinderi agricole, inclusiv pensionarilor din aceste unități economice.

Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai s-au adresat Consiliului și Primăriei or.Durlești cu cereri de restituire a terenurilor pe care părinții lor le-au deținut, însă nu au obținut nici un rezultat. Primăria Durlești, drept răspuns la cererea prealabilă, a comunicat că nu a fost prezentat nici un act ce ar confirma dreptul de proprietate sau de folosință a defunctei Ioana Cotorobai asupra terenului pretins.

Prin hotărârea Judecătoriei sectorului Buiucani, municipiul Chișinău, din 14 iulie 2015, cererea înaintată de Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai împotriva Primăriei or.Durlești și Consiliului or.Durlești cu privire la obligarea emiterii actelor administrative a fost respinsă ca neîntemeiată.

Întru motivarea soluției, instanța de fond a reținut că reclamantii s-au adresat cu cerere prealabilă prin care au solicitat restituirea terenurilor pe care părinții le-au deținut în anii 1947 și adoptarea deciziei privind atribuirea terenului cu suprafața de 3,06 ha pe numele Ioana Cotorobai, precum și eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra pământului cu suprafața de 3,06 ha, amplasat în or.Durlești, mun.Chișinău, însă potrivit răspunsului Primăriei or.Durlești cu nr.439/13 din 26.04.2013 nu există nici un act care ar dovedi că aceștia ar deține dreptul de proprietate asupra terenului dat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 a fost admis apelul declarat de Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai. A fost casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiului Chișinău, din 09 decembrie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost obligat Consiliul și Primăria or.Durlești să examineze cererea reclamantilor Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai privind atribuirea terenului și eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Întru argumentarea soluției, instanța de apel a reținut că, prin scrisoarea Primăriei or. Durlești nr.1118/14 din 01.10.2014 s-a respins examinarea cererii în temeiul art.20 al Legii cu privire la petiționare pe motivul neexaminării a doua oară a petițiilor, însă Primăria și Consiliul or.Durlești nu au dovedit că au examinat cererile, având în vedere că în a 2-a cerere au fost înaintate cerințe suplimentare, iar cererea de eliberare a documentelor oficiale nu poate fi interpretată ca fiind o petiție înaintată repetat.

La 04 februarie 2016 Primăria și Consiliul or.Durlești au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea cererii a indicat că decizia contestată este ilegală și lipsită de temei juridic. Cererea de apel nemotivată a fost expediată doar în adresa Primăriei or. Durlești, nu și în adresa Consiliului or.Durlești.

Susține că Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai nu au prezentat probe în susținerea pretențiilor lor.

La 29 martie 2016 Ecaterina Bumbu a depus referință la recursul declarat de Primăria și Consiliul or.Durlești, solicitând respingerea cererii de recurs.

Studiind materialele dosarului și analizând legalitatea deciziei contestate, în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs și referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Primăria și Consiliul or.Durlești ca fiind întemeiat și care necesită a fi admis, din următoarele considerente.

În speță, Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai au depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului și Primăriei or.Durlești, prin care au solicitat adoptarea deciziei privind eliberarea pe numele succesorilor lui Ioana Cotorobai a titlului de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren cu suprafața de 3,06 ha, pe care defuncta l-a administrat în perioada activității sale în colhoz, în perioada 1947-1970 și atribuirea în natură a echivalentului cotei de teren.

Conform art.3 al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; b) subdiviziunile autorităților publice; c) funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b). (2) Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Art.14 al aceleiași Legi prevede că, (1) persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel. (2) În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate fi adresată, la alegerea petiționarului, fie organului emitent, fie organului ierarhic superior dacă legislația nu prevede altfel. (3) Termenul de 30 de zile specificat la alin.(1) nu se extinde asupra actului administrativ cu caracter normativ.

În acest sens, Colegiul reține că Natalia Plugari, Nina Saratezi, Maria Ermicioi, Ecaterina Bumbu și Alexandru Cotorobai au depus cerere prealabilă la Primăria or.Durlești, prin care au solicitat eliberarea deciziei privind atribuirea terenului cu suprafața de 3,06 ha pe numele I.Cotorobai și eliberarea pe numele Ioanei Cotorobai sau a succesorilor ei a titlului de autentificare a drepturilor asupra terenului dat (f.d.57).

Prin răspunsul nr.439/13 din 26 aprilie 2013, Primăria or. Durlești a indicat că cererea privind restituirea terenurilor a fost examinată și că s-a constatat lipsa actelor confirmative, fiind solicitată completarea pachetului de documente (f.d.56).

Ulterior, la 02 septembrie 2014 Manica Nina, Ecaterina Bumbu și Alexandru Cotorobai au depus încă o cerere prealabilă la Primăria și Consiliul or.Durlești, solicitând restituirea terenurilor pe care părinții lor le-au deținut pînă în anul 1947, eliberarea deciziei privind atribuirea terenului cu suprafața de 3,06 ha pe numele Ioanei Cotorobai și eliberarea pe numele succesorilor Ioanei Cotorobai (Manica Nina, Ecaterina Bumbu și Alexandru Cotorobai) a titlului de autentificare a drepturilor asupra pămîntului (f.d.16-17).

Prin răspunsul Primăriei or.Durlești nr.1118/14 din 01 octombrie 2014 s-a indicat că în conformitate cu art.20 al Legii nr.190 cu privire la petiționare, petițiile adresate a doua oară, care nu conțin argumente ori informații noi, nu se reexaminează, fapt despre care este informat în scris sau în formă electronică petiționarul (f.d.54).

Analizînd decizia recurată, Colegiul consideră soluția instanței de apel ca fiind neîntemeiată și care a fost dictată de aprecierea arbitrară a circumstanțelor esențiale ale cauzei și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Întru susținerea concluziei date, Colegiul notează că, deși instanța e apel a apreciat că a 2-a cerere prealabilă din speță cuprinde careva pretenții suplimentare în raport cu prima cerere prealabilă și anume, solicitarea eliberării documentelor oficiale, materialele dosarului atestă contrariul, ori ambele cereri prelabile au urmărit același rezultat – eliberarea deciziei privind atribuirea terenului cu suprafața de 3,06 ha pe numele Ioanei Cotorobai, care a fost adoptată de Primăria Durlești și eliberarea pe numele succesorilor Ioanei Cotorobai a titlului de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren (f.d.56;57). Cererile prelabile la care a făcut referire instanța de apel sunt în esență similare, ori completarea unei cereri depuse anterior, prin indicarea normelor de drept considerate a fi relevante speței de către semnatori, nu poate fi apreciată ca avînd pretenții/solicitări suplimentare, în condițiile în care conținutul ambelor cereri prelabile indică cu suficientă claritate aceleași cerințe. Atît în cererea prealabilă depusă inițial, cît și în cererea prealabilă depusă repetat s-a solicitat eliberarea deciziei privind atribuirea terenului cu suprafața de 3,06 ha pe numele Ioanei Cotorobai, motiv pentru care aprecierea instanței de apel la acest capitol este eronată.

Se cere a fi precizat că, prin prisma art.1 al Legii contenciosului administrativ, înlăturarea încălcărilor de către instanța de contencios administrativ urmează să fie precedată de constatarea existenței dreptului subiectiv ce aparține reclamantului, în speță intimaților, precum și de constatarea ilegalității actului administrativ prin care acest drept a fost încălcat.

Deși în speță se pretinde că Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai au fost vătămați în drepturi prin refuzul autorităților publice de a elibera decizia privind atribuirea terenului cu suprafața de 3,06 ha pe numele Ioanei Cotorobai și eliberarea pe numele succesorilor Ioanei Cotorobai (Manica Nina, Ecaterina Bumbu și Alexandru Cotorobai) a titlului de autentificare a drepturilor asupra pământului și se solicită obligarea autorităților publice de a emite actul administrativ pretins, Colegiul notează că însuși pretențiile date nu au fost examinate de Primăria sau Consiliul or.Durlești, ori din răspunsurile Primăriei Durlești nr.1118/14 din 01.10.2014 și nr.439/13 din 26 aprilie 2013 reiese că intimații au omis să prezinte careva înscrișuri întru confirmarea pretențiilor, fiind solicitată completarea pachetului de documente.

Conform art.10 alin.(1) din Legea cu privire la petiționare nr. 190-XIII din 19.07.94, dacă textul petiției nu este lizibil și nu poate fi citit sau petiția conține informații insuficiente și neconcludente referitor la problema abordată, petiția nu se va examina, iar organul sau persoana oficială va informa petiționarul despre motivul neexaminării, în cazul în care numele și adresa indicate pot fi citite.

Art.20 al aceleiași Legi prevede că, petițiile adresate a doua oară, care nu conțin argumente ori informații noi, nu se reexaminează, fapt despre care este informat în scris sau în formă electronică petiționarul.

În altă ordine de idei, Colegiul reține că, în conformitate cu Legea nr.173-XIV din 22.10.98 privind modificarea și completarea Codului funciar, pretențiile ce țin de atribuirea cotelor de teren echivalent vor fi prezentate primăriilor satelor (comunelor) sau orașelor respective pînă la 1 ianuarie 1999. După expirarea acestui termen, pretențiile nu vor fi examinate.

Totodată, Colegiul reține că, temeiurile anulării actului administrativ sunt expres prevăzute la art.26 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ, care prevede că Actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Motivul neexaminării cererii adresate de Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai a servit adresarea repetată a cererii (petiției) care nu conține informații noi, deși intimaților le-au fost solicitate informații întru susținerea faptelor invocate în cerere.

Avînd în vedere că în speță s-a constatat în mod cert că cererea prealabilă adresată repetat este în esență similară cererii prealabile depuse inițial și fără a prezenta careva informații noi, circumstanță reținută corect și de instanța de fond, Colegiul ajunge la concluzia privind netemeinicia cererii de chemare în judecată depusă de Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai, în condițiile în care prin prisma art.26 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ nu sunt

temeiuri pentru obligarea Primăriei și Consiliului or.Durlești de a examina cererea depusă de Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai. Nu poate fi imputată autorităților publice omisiunea intimațiilor de a formula o cerere care să cuprindă informații suficiente și concludente referitor la problema abordată, ori neexaminarea cererii de către Primăria or.Durlești a fost dictată anume de abordarea formală a intimațiilor, care au evitat să completeze propria cerere cu informația necesară, deși în cerere de chemare în judecată se pretinde existența înscrisurilor confirmative și se face referire la acestea.

Prin urmare, Colegiul consideră că soluția instanței de apel, a fost dictată de aplicarea în mod eronat a normelor de drept material și neelucidarea completă a circumstanțelor cauzei, fapt ce impune admiterea recursului declarat de către Primăria și Consiliul or.Durlești, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 și menținerea hotărârii instanței de fond, hotărâre adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

Reieșind din cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu art.445 alin.(1) lit.f) din Codul de Procedură Civilă,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Primăria și Consiliul or.Durlești.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai împotriva Consiliului și Primăriei or.Durlești privind obligarea emiterii actului administrativ.

Se menține hotărârea Judecătoriei sectorului Buiucani municipiul Chișinău din 14 iulie 2015 în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ecaterina Bumbu, Nina Manica și Alexandru Cotorobai împotriva Consiliului și Primăriei or.Durlești privind obligarea emiterii actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței –

Svetlana Filincova

Judecători –

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

